

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Zasada „nie czynić poważnych szkód” (zasada DNSH) w programie Interreg Południowy Bałtyk 2021-2027

Gdańsk, 19 czerwca 2023 r.

Joanna Skierka, Kamilla Muńska

DNSH – ang. „do no significant harm” (nie czyń poważnych szkód)

! Nowa zasada horyzontalna

Podejście Unii Europejskiej mające służyć promowaniu i wspieraniu inwestycji zrównoważonych środowiskowo, które są:

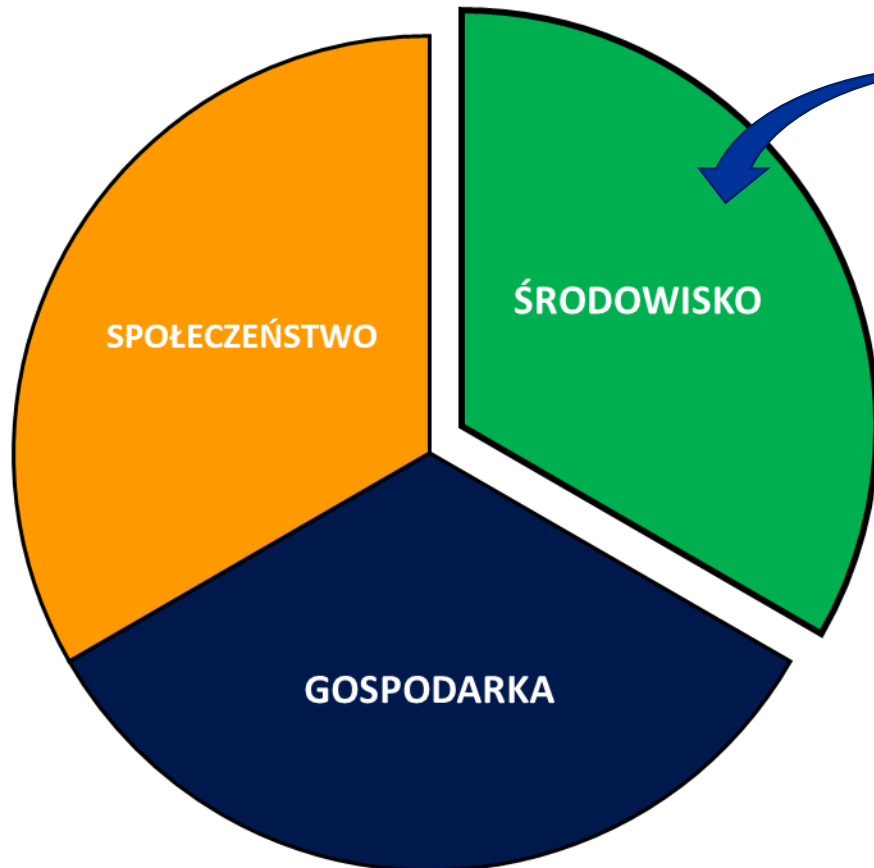
- zgodne z dorobkiem prawnym UE (zgodne z prawem),
- nie powodują znaczącego niekorzystnego wpływu na środowisko,
- w miarę możliwości - wnoszą istotny wkład w osiągnięcie dobrego stanu środowiska zdefiniowanego przez 6 celów.

Zasada „nie czyń poważnej szkody” ≠ szkoda w środowisku, poważna awaria w rozumieniu przepisów polskiego prawa.

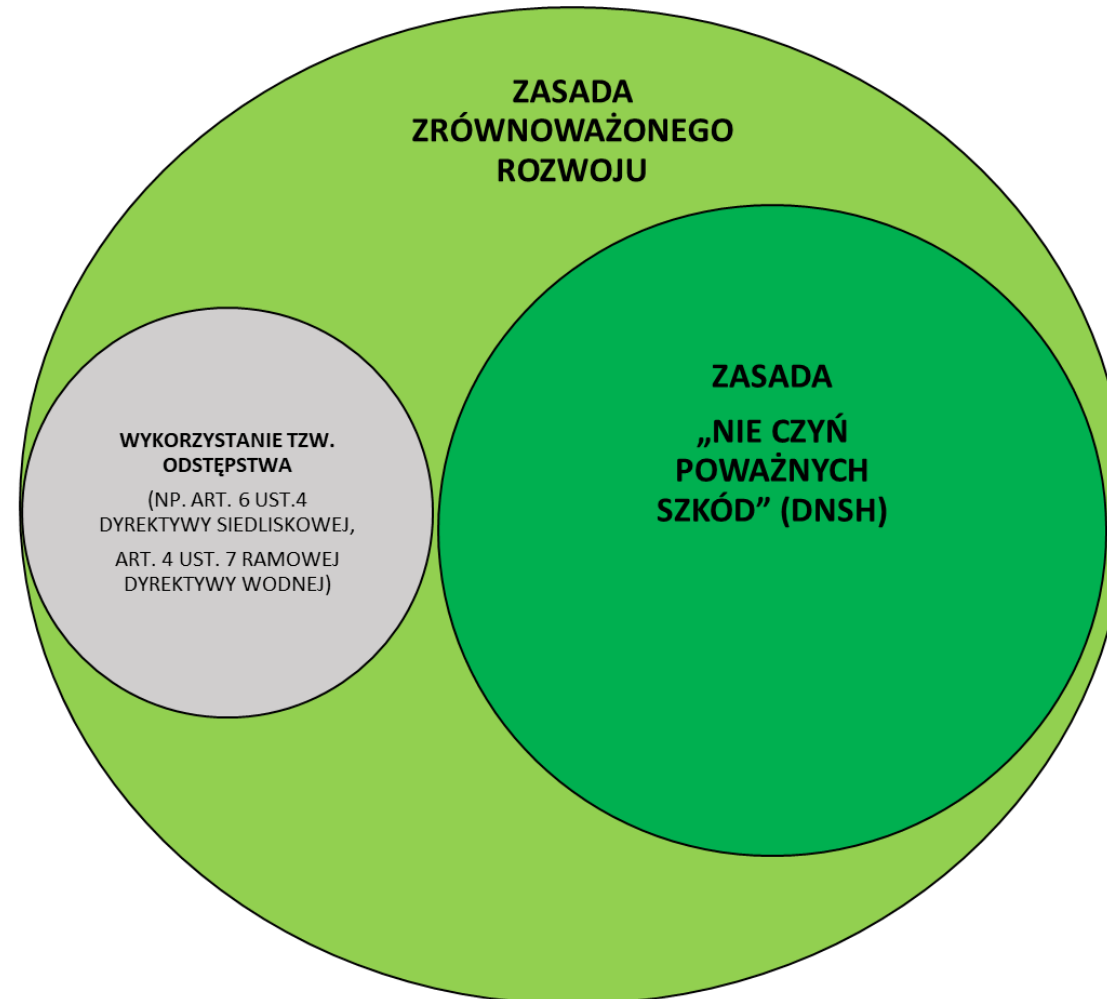
Zasada zrównoważonego rozwoju (ZZR) = równoważenie aspektów środowiskowych, gospodarczych i społecznych

Zasada DNSH = możliwie dobre, efektywne, ale i racjonalne rozwiązania w obrębie aspektu środowiskowego;
DNSH stanowi zawężenie ZZR

ZASADA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU a DNSH

PODSTAWY PRAWNE

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088, **rozporządzenie ws. taksonomii / systematyki**

(ROZPORZĄDZENIE OGÓLNE)

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności....

(10) „...Fundusze powinny wspierać działania, które byłyby prowadzone z poszanowaniem norm i priorytetów Unii w zakresie klimatu i środowiska i **które nie czyniłyby poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 (7)**. Integralną częścią programowania i wdrażania Funduszy powinny być adekwatne mechanizmy zapewniające uodpornienie na zmiany klimatu w przypadku objętych wsparciem inwestycji w infrastrukturę”.

Art. 9 (Zasady horyzontalne)

4. **Cele Funduszy są realizowane zgodnie z celem wspierania zrównoważonego rozwoju**, określonym w art. 11 TFUE, oraz z uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czyn poważnych szkód”.
Cele Funduszy są realizowane przy pełnym poszanowaniu dorobku prawnego Unii w dziedzinie środowiska.

(ROZPORZĄDZENIE WS. EFRR I FS)

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058

z dnia 24 czerwca 2021 r.

w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności

(6) „... Cele EFRR i Funduszu Spójności powinny być osiągnięte w ramach zrównoważonego rozwoju oraz zgodnie z promowanym przez Unię celem polegającym na zachowaniu, ochronie i poprawie jakości środowiska, w myśl art. 11 i art. 191 ust. 1 TFUE, z uwzględnieniem zasady „zanieczyszczający płaci” (...) Oba fundusze powinny wspierać działania, które są prowadzone z poszanowaniem norm i priorytetów Unii w zakresie klimatu i środowiska, **które nie czynią poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 (6) i które zapewniają transformację w kierunku gospodarki niskoemisyjnej** w ramach dążeń do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii do 2050 r.”

PODSTAWY PRAWNE

ROZPORZĄDZENIE 2020 / 852 z 18 czerwca 2020 r.

WS. SYSTEMATYKI / TAKSONOMII

Ustanawia kryteria służące ustaleniu **czy dana działalność gospodarcza jest zrównoważona środowiskowo** i w jakim stopniu

- Art. 9 - określa **6** obszarów analizy (**celów środowiskowych**) dla zrównoważonej środowiskowo działalności
- Art. 17 - określa **kryteria** uznania, że dochodzi do „**wyrządzenia poważnej szkody**” dla poszczególnych celów środowiskowych
- Art. 10 – 16 - określają kryteria uznania, że działalność wnosi istotny wkład dla poszczególnych celów środowiskowych

ART. 9. CELE ŚRODOWISKOWE

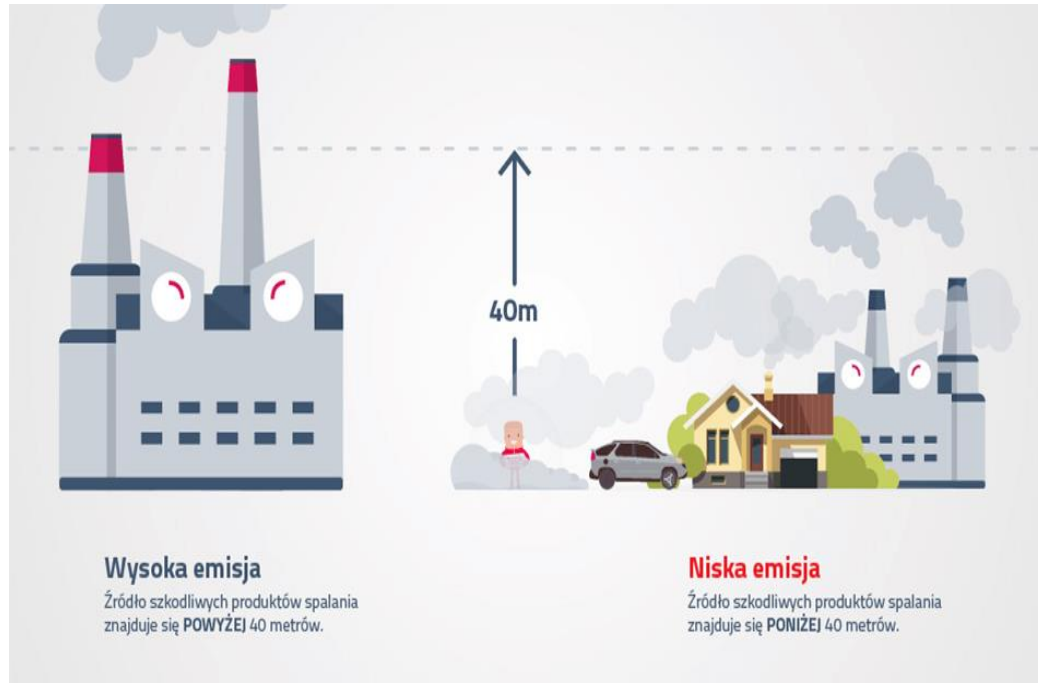

ART. 17. KRYTERIA „WYRZĄDZENIA POWAŻNEJ SZKODY”

ŁAGODZENIE ZMIAN KLIMATU

- działalność prowadzi do **znaczących emisji gazów cieplarnianych (GHG)**

Źródło: www.planergia.pl

ROZWIĄZANIA:

- zapobieganie emisjom
- ograniczanie emisji
- pochłanianie GHG
- rozwiązania energooszczędne

Fot. Autokult

ART. 17. KRYTERIA „WYRZĄDZENIA POWAŻNEJ SZKODY”

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

- działalność prowadzi do **nasilenia niekorzystnych skutków warunków klimatycznych** (obecnych i w przyszłości), wywieranych na tę działalność lub przewidywanych na ludzi, przyrodę lub aktywa

ROZWIĄZANIA:

- odpowiednie projektowanie i wykonawstwo
- zabezpieczenia/rozwiązania na wypadek katastrof naturalnych
- systemy alarmowania
- zieleń
- retencja wody

Źródło: East News, fot. Łukasz Szczepański/Reporter

Fot. Grzegorz Mehring/www.gdansk.pl

ART. 17. KRYTERIA „WYRZĄDZENIA POWAŻNEJ SZKODY”

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE I
OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH
I MORSKICH

- działalność szkodzi dobremu stanowi / potencjałowi jednolitych części wód (JCW), w tym podziemnych i powierzchniowych
- działalność szkodzi dobremu stanowi środowiska wód morskich

Fot. PAP/Marcin Bielecki

ROZWIĄZANIA:

- utrzymanie oraz poprawa jakości i ilości wód
- dobre warunki dla organizmów wodnych
- zapobieganie, ograniczanie, usuwanie zanieczyszczeń z wód i terenów zależnych od wód
- zrównoważone pobory wód
- rozwiązania wodooszczędne

ART. 17. KRYTERIA „WYRZĄDZENIA POWAŻNEJ SZKODY”

PRZEJŚCIE NA GOSPODARKE OBIEGU ZAMKNIĘTEGO

- działalność prowadzi do **znaczącego braku efektywności w wykorzystywaniu materiałów** lub w bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniu **zasobów naturalnych** (nieodnawialnych źródeł energii, surowców, wody, gruntów) na co najmniej jednym z etapów cyklu życia produktów, w tym pod względem trwałości produktów, ich naprawy, ulepszenia, ponownego użycia, recyklingu;
- działalność prowadzi do **znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów** (wyjątek – spalanie odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu); **lub**
- **długotrwałe składowanie odpadów** może wyrządzać poważne i długoterminowe szkody dla środowiska

Źródło: www.terazsrodowisko.pl

ROZWIĄZANIA:

- hierarchia postępowania z odpadami
- rozwiązania zasobo- i materiałoszczędne

Źródło: Facebook group No Plastic Shopping

ART. 17. KRYTERIA „WYRZĄDZENIA POWAŻNEJ SZKODY”

ZAPOBIEGANIE ZANIECZYSZCZENIU I JEGO KONTROLA

- działalność prowadzi do **znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń*** do powietrza, wody lub ziemi w porównaniu z sytuacją sprzed rozpoczęcia tej działalności
- * Inne niż GHG substancje (stałe, ciekłe, gazowe), wibracje, ciepło, hałas, światło, promieniowanie i inne czynniki zanieczyszczające...

Źródło: www.ispol-projekt.pl

Fot. Airbus Media

ROZWIĄZANIA:

- zapobieganie emisjom
- ograniczanie emisji
- kontrola i monitorowanie emisji
- procedury na wypadek awarii

ART. 17. KRYTERIA „WYRZĄDZENIA POWAŻNEJ SZKODY”

OCHRONA I ODBUDOWA
RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I
EKOSYSTEMÓW

- działalność w **znacznym stopniu szkodzi dobremu stanowi i odporności ekosystemów**; lub
- działalność jest **szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków**, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania UE (np. obszary Natura 2000, obszary UNESCO)

Źródło: nadarzyn.tv

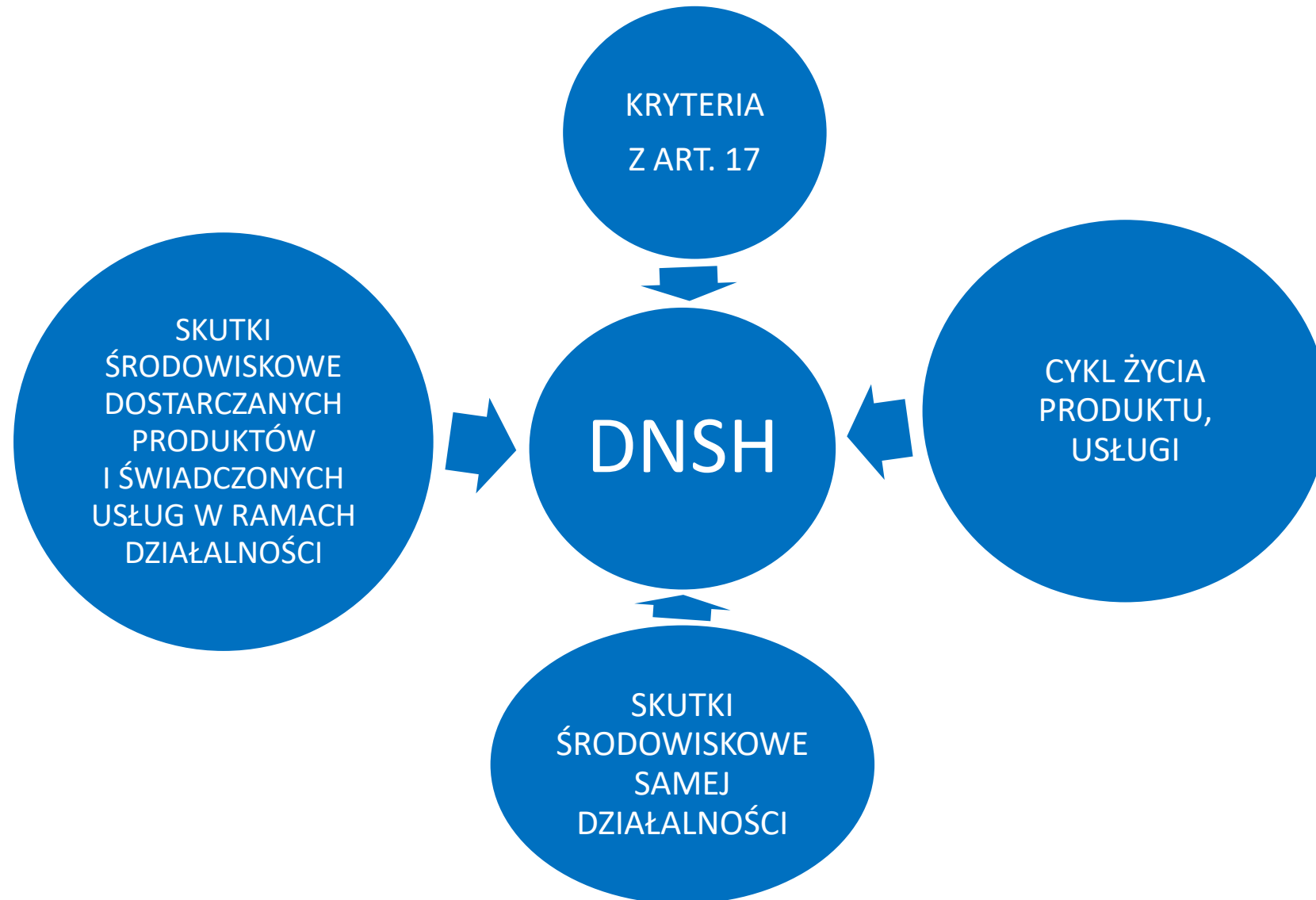
Fot. Łukasz Capar

ROZWIĄZANIA:

- racjonalne korzystanie z przestrzeni
- utrzymanie, poprawa, odtwarzanie terenów naturalnych i półnaturalnych
- tworzenie nowych terenów zieleni
- gatunki rodzime
- ochrona cennych obszarów i gatunków
- ograniczanie wycinki drzew i krzewów
- dbałość o krajobraz

CO UWZGLĘDNIĄ SIĘ PRZY OCENIE DNSH?

ZASADA DNSH W PROJEKTACH INTERREG POŁUDNIOWY BAŁTYK 2021 - 2027

- Zasada DNSH jest traktowana jako część zasady zrównoważonego rozwoju i będzie przedmiotem oceny.
- „Deklaracja zgodności z zasadą DNSH” jest opcjonalnym załącznikiem. Wymagana jest wówczas gdy projekt zawiera elementy infrastrukturalne.
- „Deklaracja zgodności z zasadą DNSH” musi być wypełniona i złożona przez każdego z Partnerów Projektu posiadającego wydatki w ramach kategorii kosztów „Infrastruktura i prace”.
- Należy złożyć nie tylko oświadczenie o spełnieniu przestrzegania zasady DNSH, ale także opis sposobu jego realizacji w projekcie.

ZASADA DNSH W PROJEKTACH INTERREG POŁUDNIOWY BAŁTYK 2021- 2027

DECLARATION OF COMPLIANCE WITH THE DNSH PRINCIPLE for each of the environmental objectives

Before signing the declaration, the Project Partner should analyse the effects of the planned investment (activities containing infrastructure and works within the project) in all six identified areas (environmental objectives).

Please take into account both the direct environmental effects of the investment itself, as well as the impact of the delivered products and services of the activities throughout their life-cycle, taking into account also their production, use and end-of-life stages. The information contained in the material "Rules for the performance of activities in projects with infrastructural components, ensuring their compliance with the 'do no significant harm' principle" (available on the [Programme](#) website)¹ may be helpful to this end. The material defines the technical criteria of compliance with the DNSH principle for selected types of investments in infrastructure (e.g. renovation of existing buildings, cycle path infrastructure)².

Name of the project partner in English:	
Project Title:	
Location of the investments made:	

¹ It is a document prepared on the basis of the Commission Delegated Regulation (EU) 2021/2139 of 4 June 2021 supplementing Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council by establishing the technical screening criteria for determining the conditions under which an economic activity qualifies as contributing substantially to climate change mitigation or climate change adaptation and for determining whether that economic activity causes no significant harm to any of the other environmental objectives

² If the type of investment in infrastructure you have chosen is unique, very rare in the Programme and therefore not included in the "Principles...", the IS asks you to demonstrate compliance with the technical eligibility criteria listed in...

Declaration of compliance with the DNSH principle ³ for every environmental objective ⁴ (acronym for „Do No Significant Harm”)	
Environmental objective	Justification
Climate change mitigation	Please justify that your activities do NOT lead to significant greenhouse gas emissions:
Adapting to climate change	Please justify that your activities do NOT lead to an increased adverse impact of the current climate and the expected future climatic conditions:
Sustainable use and protection of water resources	Please justify that your activities are NOT detrimental to: (i) the good status or the good ecological potential of bodies of water, including surface water and groundwater; (ii) the good environmental status of marine waters
Transition to a circular economy	Please justify that your activities do NOT lead to: (i) significant inefficiencies in the use of materials or in the direct or indirect use of natural resources such as non-renewable energy sources, raw materials, water and land at one or more stages of the life cycle of products, including in terms of durability, reparability, upgradability, reusability or recyclability of products; (ii) significant increase in the generation, incineration or disposal of waste, with the exception of the incineration of non-recyclable hazardous waste; (iii) long-term disposal of waste that may <u>may</u> cause significant and long-term harm to the environment.
Pollution prevention and control	Please justify that your activities do NOT lead to a significant increase in the emissions of pollutants into air, water or land, as compared with the situation before the activity started:

³ in the meaning of article 3 (b) and (d) and article 17 of the Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2020 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment, and amending Regulation (EU) 2019/2088

Protecting and restoring biodiversity and ecosystems	Please justify that your activities are NOT: (i) significantly detrimental to the good condition and resilience of ecosystems (ii) detrimental to the conservation status of habitats and species, including those of the European Union interest
---	---

I hereby declare that:

- the activities do no significant harm within the meaning of article 17 of the Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2020 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment, and amending Regulation (EU) 2019/2088
- the activities will be implemented in accordance with in accordance with the technical eligibility criteria (compatibility criteria) set out in the "Principles for the implementation of actions in projects with infrastructure components, ensuring their compliance with the "do no significant damage" principle and Commission Regulation (EU) 2021/2139 of 4 June 2021 supplementing Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council by establishing technical eligibility criteria for determining the conditions under which an economic activity qualifies as making a significant contribution to climate change mitigation or adaptation

.....
Date

.....
Signature, Name(s) and surname(s) of the person(s) authorized to represent the project partner

ZASADA DNSH W PROJEKTACH INTERREG POŁUDNIOWY BAŁTYK 2021 - 2027

Interreg
South Baltic

Co-funded by
the European Union

Joint Secretariat
Plac Porozumienia Gdańskiego 1 | 80-864 Gdańsk
tel. +48 58 746 38 55
southbaltic@southbaltic.eu

WWW.SOUTHBALTIC.EU

**Rules for the performance of activities in projects with
infrastructural components, ensuring their compliance with the 'do
no significant harm' principle¹**

Contents

Bicycle paths infrastructure	2
Renovation of existing buildings	6
Wastewater treatment plants	10
Electricity generation, distribution, storage	15

¹ Sporządzono na podstawie: Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji na potrzeby określania warunków prowadzenia działalności gospodarczej kwalifikuje się jako znaczący wkład w łagodzenie zmiany klimatu lub przystosowanie się do zmiany klimatu oraz do określenia, czy ta działalność gospodarcza nie powoduje znaczącej szkody dla któregośkolwiek z pozostałych celów środowiskowych.

Wykazanie spełniania zasady DNSH - przykłady

- audyt energetyczny, audyt efektywności energetycznej,
- inwentaryzacja przyrodnicza,
- decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach,
- zgłoszenia / decyzje geologiczne,
- zgłoszenia / pozwolenia wodnoprawne,
- dokumentacja przetargowa (stosowanie zielonych zamówień),
- karty, świadectwa, deklaracje pochodzenia, jakości, bezpieczeństwa zastosowanych materiałów, urządzeń itp.,
- sprawozdania, protokoły z wykonywania warunków decyzji na etapie budowy, np. decyzji na wycinkę drzew i krzewów, decyzji derogacyjnych wydanych na podstawie art. 56 ustawy o ochronie przyrody, zgłoszeń i decyzji wydanych na podstawie art. 118 i art. 118a ustawy o ochronie przyrody, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- dziennik budowy,
- konkluzje BAT (ang. Best Available Techniques) - najlepsze dostępne techniki,
- system zarządzania środowiskowego, raporty z realizacji celów środowiskowych w ramach systemów zarządzania środowiskowego (np. ISO 14001),

PODRĘCZNIKI

Zgodność przedsięwzięć finansowanych ze środków UE z zasadą DNSH

Zgodność przedsięwzięć finansowanych
ze środków Unii Europejskiej, w tym
realizowanych w ramach Krajowego Planu
Odbudowy i Zwiększania Odporności,
z zasadą „nie czyni znaczącej szkody” -
zasadą DNSH

PODRĘCZNIK DLA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

ATMOTERM S.A. 2022

Zgodność przedsięwzięć finansowanych ze środków UE z zasadą DNSH

Zgodność przedsięwzięć finansowanych
ze środków Unii Europejskiej, w tym
realizowanych w ramach Krajowego Planu
Odbudowy i Zwiększania Odporności,
z zasadą „nie czyni znaczącej szkody” -
zasadą DNSH

PODRĘCZNIK DLA BENEFICJENTA

ATMOTERM S.A. 2022

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

